دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

دافغانستان داسلامي جمهوریت دقضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واکونو قانون

Ketabton.com

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د غويي دمیاشتې(۳۱)- پرله پسې ګڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیــاز خاوند : دعـــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جــویا"

مرســــتیال : نـــور علـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت

گڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) گڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشېح شوی دی ، تاسې ته دروستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۳۲۱۷)

تاریخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدهٔ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان د اسلامی جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک د قانون د انفاذ په هکله، د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړۍ ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزیرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصویب شوی دی ، توشیح کوم .

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاریخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان را که به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصویب گردیده است توشیح میدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه يمه ماده :

دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت

رئيس

مادۀ دوم :

این فرمان از تاريخ توشيح نافذ و در جريدۀ رسمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حزب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادهٔ شانزدهم: ستره محکمه ۹

مادهٔ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰

مادهٔ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰

مادهٔ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱

مادهٔ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱

مادهٔ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲

مادهٔ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲

مادهٔ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه ۱۳

مادهٔ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴

مادهٔ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶

مادهٔ بیست وششم: نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی ۱۷

مادهٔ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸

مادهٔ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها ۲۰

مادهٔ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰

مادهٔ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادهٔ سی ویکم: تشکیل محکمهٔ استیناف ۲۵

مادهٔ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶

مادهٔ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷

مادهٔ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸

مادهٔ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸

مادهٔ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمهٔ استیناف.... ۲۹

مادهٔ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰

مادهٔ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰

مادهٔ سی و نهم: شعبات محکمهٔ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادهٔ چهلم: تشکیل ۳۱

مادهٔ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه........................ ۳۲

مادهٔ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳

مادهٔ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها ۳۴

مادهٔ چهل و چهارم: محکمهٔ اطفال..................................... ۳۵

مادهٔ چهل و پنجم: محکمهٔ ابتدائیه تجارتی ۳۶

مادهٔ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶

مادهٔ چهل و هفتم : ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی........................ ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی............ ۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت............ ۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد............ ۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت............ ۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله............ ۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایه گزارش............ ۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انسلاک قضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات............ ۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل ششم

مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادۀ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳

مادۀ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم

احکام متفرقه

مادۀ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی..................۵۴

مادۀ هفتادم: لباس قضات ۵۵

مادۀ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵

مادۀ هفتاد و دوم: داشـــتن مهـــر...................................۵۵

مادۀ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحـــاکم.........................۵۶

مادۀ هفتاد و چهارم: معـــــاش ۵۶

مادۀ هفتاد و پنجم: ثبـــت دارایـــی................................۵۷

مادۀ هفتاد و ششم : نـــشریه اختـــصاصی.........................۵۷

مادۀ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ..................................۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمود تشكيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حكمونه

هدف :

لومړۍ ماده :

دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حكمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشكيل ، د سترې محكمې او د استيناف او ابتدائيه محكمو د دندو او واكونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشكيلات وصلاحيت محاكم قوۀ قضائيه جمهورى اسلامى افغانستان

فصل اول
احكام عمومى

هدف:

مادۀ اول:

اين قانون به تأسى از احكام مواد يكصد و شانزدهم و يكصدو بيست وسوم قانون اساسى به منظور تشكيل قوۀ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت هاى ستره محكمه و محاكم استيناف و ابتدائيۀ جمهورى اسلامى افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلاليت) :

دوه يمه ماده :

قضائيه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له ستره محکمې ، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه مرکبه ده .

گرځندې (سيارې) محکمې د اړتيا په صورت کې د سترې محکمې په وړانديز او د جمهور رئيس په منظورۍ جوړېدای شي .

د څېړنې (رسيدگۍ) واک :

دريیمه ماده :

د قضائيه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصولخوا د مدعي يا مدعي عليه په توگه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دايره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې يوه قضيه يا ساحه د

استقلاليت:

مادۀ دوم:

قوۀ قضائيه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استيناف ومحاکم ابتدائيه ميباشد.

محاکم سيار در صورت ضرورت به پيشنهاد ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ايجاد شده می تواند .

صلاحيت رسيدگی:

مادۀ سوم:

صلاحيت قوۀ قضائيه شامل رسيدگی به تمام دعا ويست که از طرف اشخاص حقيقی يا حکمی به شمول دولت بحيث مدعی يا مدعی عليه در پيشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دايرۀ صلاحيت :

مادۀ چهارم:

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالت قضيه يا ساحۀ را از دائرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائیه قوې د واک له دایرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته یې وسپاري.

دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اویایمه او یوسلو اووه ویشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضیو کې د عسکري محکمو د تشکیل خنډ نه ګرځي .

پر فیصلې باندې اعتراض:

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فیصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فیصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

د څېړنې ډول

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضیو څېړنه د قضیې د کیفیت او ماهیت له اړخه

صلاحیت قوهٔ قضائیه خارج ساخته وبه مرجع دیگری تفویض نماید.

این حکم مانع تشکیل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و یکصدو بیست و هفتم)قانون اساسی ومحاکم عسکری در قضایای مربوط به آن نمی گردد.

اعتراض بر فیصله :

مادهٔ پنجم:

طرفین دعاوی میتوانند در مورد فیصله های صادرهٔ محکمهٔ تحتانی مطابق احکام قانون ، به پیشگاه محکمهٔ فوقانی اعتراض نمایند. فیصله های قطعی محاکم ازین حکم مستثنی است.

طرز رسیدگی:

مادهٔ ششم :

(۱) رسیدگی به قضا یا در محاکم از لحاظ کیفیت و ماهیت قضیه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱- په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلهٔ (ابتدائی و استینافی) صورت میگیرد .

(۲) ستره محکمه قضایای واصله از محاکم استیناف را صرفاً از نگاه صحت تطبیق قانون (در صورت نقض یا ابرام) مورد رسیدگی قرار میدهد ، مگر اینکه قانون در حالت خاص صلاحیت رسیدگی قضیه را از لحاظ کیفیت و ماهیت به آن تفویض نموده باشد .

(۳) قضایا در محاکم توسط قضات به ترتیب ذیل رسیدگی میشود :

۱- در مرحلهٔ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اینکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، درینصورت رسیدگی قضیه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲– په استينافي پړاو کې د دريو تنو قاضيانو په واسطه .

۳– په وروستني پړاوکې د سترې محکمې د دوو تنو يا له هغو څخه د زياتو قاضيانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضيو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانينو حکمونه تطبيقوي .

په هغۀ صورت کې چې په قضيه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (يو سلو دېرشمه او يوسلو يو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنيت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په څرګنده (علني) توګه

۲– در مرحلۀ استينافی توسط سه نفر قاضی.

۳– در مرحلۀ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه يا بيشتر از آن.

مصدر حکم:

مادۀ هفتم:

محاکم حين رسيدگی قضايا، احکام قانون اساسی وسائر قوانين نافذه را تطبيق می نمايند.

در صورتيکه صراحت قانونی در قضيه موجود نباشد، رسيدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (يکصد و سی ام و يکصد سی و يکم) قانون اساسی صورت ميگيرد.

علنيت جلسه:

مادۀ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېـــږي او هـــــر شـــــخص حق لري د قانون د حکمونو له پــه پام کې نيولو سره په هغــې کــې حضور ومومي .

محکمه کولای شــي پــه هغـــو حـــالاتو کـــې چــې پــه قـــانون کې تصريح شوي دي يا د محاکمې سري توب اړين تشخيص شـــي ، سري جلسې دايرې کړي خـــو د حکم اعلام په هر حال بايد علنـــي وي .

<u>په فيصله کې د قانوني مـــوادو ذکر کول :</u>

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د اســتناد وړ قـــانوني مـــوادو پـــه ذکرولـــو ســـره د هغـــۀ حکـــم دلايـــل او اسباب چې صادر وي يې، پـــه خپلـــه فيـــصله کـــې تـــصريح کړي .

دايـــر ميگـــردد و هـــر شـــخص حـــق دارد بـــا رعايـــت احکـــام قـــانون در آن حـــضور يابد .

محکمه ميتوانـــد در حالاتيکـــه در قـــانون تـــصريح گرديـــده ، يـــا ســـرى بـــودن محاکمـــه ضرورى تشخيص گردد ، جلسات سرى دايـــر کنـــد ولـــى اعـــلام حکـــم بايد به هـــر حـــال علنـــى باشد .

<u>ذکـــر مـــواد قـــانونى در فيصله:</u>

مادۀ نهم:

محـــاکم مکلـــف انـــد دلايـــل واســـباب حکمـــى را کـــه صـــادر مـــى کننـــد بـــا ذکـــر مـــواد قـــانونى مـــورد استناد در فيصلۀ خويش تـــصريح نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فیصلو واجب التعمیل والی :

لسمه ماده :

د محکمو قطعي فیصلې واجب- التعمیل دي،خو دشخص په مرګ د حکم په حالت کې چې د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته تطبیقیږي.

د مدافع وکیل لرل :

یوولسمه ماده :

هر شخص کولای شي له نیونې سره سم ، د تور د دفع کولو یا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وکړي او یا مدافع وکیل وټاکي. په جنائي قضیو کې د نېستمنواشخاصو لپاره د اړوند تقنیني سند مطابق ، مدافع وکیل ټاکل کیږي.

د ژباړونکي لرل:

دوولسمه ماده :

که چیرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاکمه په هغې صورت مومي ، ونه پوهیږي، د قضیې په موادو او سندونو باندې

واجب التعمیل بودن فیصله ها :

مادهٔ دهم:

فیصله های قطعی محاکم واجب- التعمیل است،مگر در حالت حکم بمرگ شخص که بعداز منظوری رئیس جمهور تطبیق میگردد.

داشتن وکیل مدافع:

مادهٔ یازدهم:

هر شخص میتواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا اثبات حق خود وکیل مدافع تعیین کند . در قضایای جنائی برای اشخاص بی بضاعت طبق سند تقنینی مربوط وکیل مدافع تعیین می شود.

داشتن ترجمان:

مادهٔ دوازدهم:

هرگاه طرف دعوی، لسان رسمی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد ، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتیا او په محکمه کې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروکولو حق ورته تأمینېږي .

د حکم له صادرولو څخه ډډه نه کول :

دیارلسمه ماده :

محکمه نشي کولای د هغې قضیې په هکله چې تر څېړنې لاندې یې نیولې ده ، د حکم له صادرولو څخه ډډه وکړي . تر څېړنې لاندې قضیه د تصمیم له نیولو د مخه له محکمې څخه ایستل کېدای نشي .

د حکم په صادرولو کې خپلواکي :

څوارلسمه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې خپلواکې دي او د حکم په صادرولو کې یوازې د قانون تابع دي .

د محکمو په واسطه څېړنه او دحکم صادرول د قانون او محکمې په

صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

عدم امتناع از اصدار حکم:

مادۀ سیزدهم:

محکمه نمی تواند دربارۀ قضیه ای که آنرا مورد رسیدگی قرار داده است ، از اصدار حکم امتناع ورزد . قضیۀ تحت بررسی قبل از اتخاذ تصمیم از محکمه خارج ساخته شده نمی تواند.

استقلالیت در اصدار حکم:

مادۀ چهاردهم:

محاکم حین رسیدگی به قضایا مستقل بوده و درصدور احکام صرف تابع قانون می باشند.

رسیدگی واصدار حکم توسط محاکم براساس اصل تساوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـــدې د اړخونـــو د تـــساوۍ د اصل پر بنسټ او د عـــدالت او ناپلوۍ په پام کې نیولو سره صورت مومي .

په ګوند کې نه غړيتوب :

پنځلسمه ماده :

قاضيان نشي کــولای د دنــدې د تصدۍ په موده کې د سیاسي ګوند غړيتوب ولري .

دوه یم فصل

د ستري محکمې تشکیل ، ترکیب او واک

ستره محکمه :

شپاړسمه ماده :

ستره محکمـــه د هېـــواد د ډېـــر عالي قضايي ارګان پـــه توګـــه ، د افغانستان د اسلامي جمهوريـــت د قضائیه قوې پـــه ســـرکې ځـــای لري .

طـــــرفین در برابـــــر قـــــانون و محکمـــه و رعایـــت عـــدالت و بـــــی طرفـــــی صـــــورت می گیرد.

عدم عضویت درحزب:

مادهٔ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظیفه عضویت حزب سیاســی را داشته باشند.

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت ستره محکمه

ستره محکمه:

مادهٔ شانزدهم :

ســـتره محکمـــه بـــه حیـــث عـــالی تـــرین ارگـــان قـــضائی کـــشور در رأس قـــوهٔ قـــضائیه جمهوری اسلامی افغانستان قـــرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محكمې تركيب :

اوولسمه ماده :

ستره محكمه له نهو غـړو څخـه جوړه ده چې د اساسي قانون په يو سلو اووه لسمه او يـو سـلو اتلسمه ماده كـې د درج شـوو حكمونوله په پام كې نيولو سره ، د ولسي جرګې په تاييد ، د جمهـور رئيس لخوا ټاكل كېږي .

جمهور رئيس له غړو څخه يوېې ، د سترې محكمې د رئيس په توګـه ټاكي .

د سترې محكمې دېوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محكمه له لاندې دېوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲-د عامه امنيت دېوان.

۳- د مـدني او عامـه حقوقـو دېوان .

۴- سوداګريز(تجارتي) دېوان .

(۲) د دې مـادې په (۱) فـقره

تركيب ستره محكمه:

مادۀ هفدهم :

ستره محكمه مركب از نه عـضو بوده كه بـا نظرداشـت احكـام مندرج مواد يک صد و هفـدهم و يـک صـد و هجـدهم قـانون اساسی از طرف رئيس جمهور بـه تائيـد ولـسی جرگـه تعيـين می گردند.

رئيس جمهور يكی از اعـضاء را بحيث رئيس ستره محكمه تعيـين می نمايد.

ديوان های ستره محكمه:

مادۀ هجدهم :

(۱) سـتره محكمـه متـشكل از ديوانهای ذيل ميباشد:

۱- ديوان جزای عمومی .

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديـوان مـدنی و حقـوق عامه .

۴- ديوان تجارتی .

(۲) رياست هريک از ديـوانهای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي د درج شوو دېوانونو د هر یوهٔ ریاست د سترې محکمې له غړو څخه یو چې د سترې محکمې د رئیس په ټاکنه د یوهٔ کال لپاره په وارسره ټاکل کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئیس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئیسان د لاندې واکونو او دندو لرونکي دي :

۱- د اړوند دېوان د فعالیت لارښوونه .

۲- د اړوند دېوان د غونډو جوړول او د هغو ریاست کول .

۳-داړوندودېوانونودچاروتنظیمول او د قضایي تجربو توحیدول او سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضایي مستشارانو لرونکې ده چې ټول شمېرېې له

مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را یکی از اعضای ستره محکمه که بالنوبه به انتخاب رئیس ستره محکمه برای مدت یک سال تعیین می شود، به عهده می گیرد.

صلاحیت رئیس دیوان:

مادهٔ نزدهم:

رؤسای دیوان های ستره محکمه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل می باشند :

۱-رهبری فعالیت دیوان مربوط.

۲- تدویر جلسات دیوان مربوط و ریاست از آن.

۳- تنظیم امور و توحید تجارب قضائی دیوان های مربوط و ارائه گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادهٔ بیستم :

ستره محکمه دارای مشتشاران قضائی میباشد که تعداد مجموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشـــو تنوڅخـــه زياتېـــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاکل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محکمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاکـــل کېږي چې د بشپړ اهليت ، کفايت او درايت لرونکي وي او لږترلـــږه لس کاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولى وي .

په دېوانونو کې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محکمې د رئيس واک دى .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قـــضايي غونـــډې تـــه وړانـــدې کوي .

آنها از سی و شش نفر بیشتر بوده نمی تواند.

تعیین مستشاران قضائی:

مادۀ بیست و یکم:

مستشاران قضائی ستره محکمه از میان قضاتی تعیین می گردند کـــه دارای اهلیت، کفایت و درایـــت کامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائی را انجام داده باشند .

توظیف مستشاران قضائی در دیوان ها از صلاحیت رئیس ستره محکمه می باشد.

وظایف مستشاران :

مادۀ بیست و دوم:

مستـــشاران قـــضائی ، قـــضایای وارده را تحلیـــــل و ارزیـــــابی نمـــوده ، گـــزارش آنـــرا تهیـــه و غرض اتخاذ تصمیم بـــه جلـــسۀ قضائی ارائه می نماید .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائیه قوې عمـــومي اداري آمریت :

دروېشتمه ماده :

(۱) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظیم په منظور،د عمومي اداري آمریت لرونکې ده چې په سر کې یې عمومي آمر ځای لري .

(۲) عمومي اداري آمر د ســترې محکمې د رئیس په وړانـــدیز او د جمهور رئیس په منظـــورۍ ټاکـــل کېږي .

عمومي اداري آمر په عین حال کې د سترې محکمې منشي او ویندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

۱- د تقرر په وخت کې یې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

۲- د عالي تحصیلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

۳- د ښه سیرت او نېک شـــهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنایت جرمونو په ارتکاب یا له

آمریت عمـــومی اداری قـــوهٔ قضائیه:

مادهٔ بیست و سوم :

(۱) قوهٔ قضائیه به منظور تنظیم بهتر امور اجرائـــی و قـــضائی ، دارای آمریت عمومی اداری بوده کـــه در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(۲) آمـــر عمـــومی اداری بـــه پیشنهاد رئیس ســـتره محکمـــه و منظوری رئـــیس جمهـــور تعیـــین میگردد .

آمر عمومی اداری در عـــین حـــال منشی وسخنگوی ستره محکمـــه بوده ودارای اوصاف ذیل می باشد:

۱- سن وی حین تقرر از سی سال کمتر نباشد.

۲- دارای تحصیلات عالی بوده و در اداره تجربهٔ کافی داشته باشد.

۳- دارای حسن سیرت وشـــهرت نیک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکـــاب جرایم ضد بشری و جنایـــت یـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمه د مسلکي او اداري څانګو لرونکې ده چې د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت په چوکاټ کې فعاليت کوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانګو تشکيل او د فعاليت ډول د جلا مقررو مطابق تنظيمېږي .

(۴)عمومي اداري آمريت کولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائيداو دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته نورې څانګې جوړې کړي.

د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :

څلېريشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانينو د تفسير او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱– د قانون مطابق د حکومت يا محکمو د غوښتنې پر اساس ، له اساسي قانون سره د قوانينو ، تقنيني

حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شعبات مسلکی واداری میباشد که در چوکات آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه فعالیت می نمایند. تشکیل و طرز فعالیت شعبات مسلکی و اداری ستره محکمه طبق مقرره های جداگانه تنظیم می گردد.

(۴) آمریت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات دیگری را بعد از تائید ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

وظایف و صلاحیت های قضائی ستره محکمه :

مادهٔ بیست و چهارم :

ستره محکمه در ساحهٔ تفسیر قوانین و امور قضائی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد :

۱– بررسی مطابقت قوانین ، فرامین تقنینی و معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی با قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بين الدول معاهــدو او نړيوالو ميثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسيرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظيم په ساحه کې د قانون د طرحې وړانديز .

۳- په اړوندو قوانينو کې د اټکــل شويو احوالــو مطــابق ، د لــوی څارنوال يا د دعــوي د لــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نويو دليلونو د پيداکېدو په ســبب د محکمــو پرقطعي فيصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دليلونو د موجوديت په حال کې،دلوی څارنوال يا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له يوې محکمې څخه بلې محکمې تــه د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطــابق ، بهرني دولت ته د مجرمينو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دليلونــو څېړنه او د تصميم نيول .

اساسی و تفسير آنها بــر اســاس تقاضای حکومت يا محاکم طبــق قانون .

۲- پيشنهاد طرح قانون در ساحۀ تنظيم امور قضائی به شورای ملی از طريق حکومت .

۳- تجديد نظر بر فيــصله هــای محاکم به سبب ظهــور دلايــل جديد بر اســاس اعتــراض لــوی څارنوال يا طرف دعــوی ، طبــق احوال پيشبينی شــده در قــوانين مربوط .

۴- حل تنازع صلاحيت محاکم و تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه از يک محکمه بــه محکمــۀ ديگــر براساس تقاضای لوی څـــارنوال يا طرف دعوی در حال موجوديت دلايل مؤجه.

۵- بررســی دلايــل واتخــاذ تصميم در مورد اعادۀ مجرمين بــه دولت خارجی مطابق بــه احکــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- د اساسي قانون د اته ويشتمې مادې د حکم له په پام کې نيولـــو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسليمولو په هکله د تورد دليلونو څېړنه او د تصميم نيول .

۷- د قضائی تګلارې (رويـــې) د وحدت تأمينول .

۸- د قاضيانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصميم نيول .

۹- په قضايي چارو کې د محکمو د استهداء ګانو څېړل او ورتـــه د ځواب ورکول .

د سترې محکمې غونډې :

پنځه ويشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دايروي.

د سترې محکمـــې فـــوق العـــاده غونډې، د سترې محکمې د رئيس په غـــوښتنه د لـــوی څارنوال پـــه وړانديز يا د هغې د غړو د يوۀ ثلث د غوښتنې پربنسټ دايرېدلی شي .

۶- بررسی دلایل اتهـــام واتخـــاذ تصمیم در مورد تسلیم دهی تبعـــهٔ کشور به دولت خارجی با رعایت حکم مادهٔ بیست و هشتم قـــانون اساسی.

۷- تـــأمین وحـــدت رویـــه قضائی .

۸- اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹- بررسی استهداآت محـــاکم در امـــور قـــضائی و ارائـــه جـــواب به آن .

جلسات ستره محکمه :

مادهٔ بیست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسهٔ عادی را دایر می نماید.

جلسات فوق العادهٔ ستره محکمـــه بر اساس تقاضای رئـــیس ســـتره محکمه ، پیشنهاد لوی څارنوال یا مطالبهٔ یک ثلث اعضای آن دایـــر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د سترې محکمې د غونډو د دايرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصميمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) لوی څارنوال او د هغهٔ په غياب کې هغه مرستيال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزايي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېريشتمې مادې د(۱،۲ ،۳ ،۴ ،۵ ،٦ او۸) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصميمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثريت سره نيول کېږي .

د کښتنۍ محکمې د فيصلې نقضول :

شپږ ويشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې ديوان د اعتراض وړ فيصلې د

(۲) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکميل می گردد ، تصاميم به اکثريت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ ميگرددمگراينکه دراين قانون طوری ديگری پيشبينی گرديده باشد .

(۳) لوی څارنوال و در غياب وی معاون که به وی تفويض صلاحيت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نمايد.

(۴) در موارد مندرج اجزای (۱،۲،۳، ۴،۵،٦ و ۸) مادهٔ بيست و چهارم اين قانون ، تصاميم به اکثريت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

نقض فيصلهٔ محکمهٔ تحتانی:

مادهٔ بيست و ششم:

(۱) هرگاه ديوان ستره محکمه حين رسيدگی فيصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېږنې په وخت کې وومي چې د لاندېنۍ محکمې فيصله له قانون سره په مخالفت يا د هغهٔ په تطبيق يا تأويل کې له خطاء يا د اسلامي شريعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فيصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره يې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فيصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اگر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصريح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبيق کې يا خطا د هغهٔ په تاويل کې د فيصلې په پايله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحيح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائيد کړي .

د بطلان په سبب ارجاع :

اووه ويشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محـــکمې

اعتـــراض دريابـــد کـــه فيـــصلهٔ محکمـــهٔ تحتـــانی در مخالفـــت بـــا قـــانون يـــا خطـــا در تطبيـــق يـــا تأويـــل آن صـــادر گرديـــده، فيـــصله را نقـــض و غـــرض صـــدور حکـــم بـــه محکمـــهٔ تحتـــانی ارجـــاع ميدارد .

ديوان ستره محکمـــه مـــی توانـــد درصورت ملاحظهٔ موارد نقض در فيصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصريح نشده باشد نيز آنـــرا نقض نمايد.

(۲) در صورتيکه خطا در تطبيـــق قانون يا خطا در تأويل آن در نتيجهٔ فيصله مؤثر نبوده وحکـــم اساســـاً صحيح وموافق قانون باشد ، ديوان مربوط مـــی توانـــد آنـــرا تائيـــد نمايد.

ارجاع به سبب بطلان:

مادهٔ بيست و هفتم :

(۱) هرگاه ديوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فیصله ، پــه حکم کې د بطلان یا په حکم کې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض کړي ، قضیه د هغې د دلیلونو په صریح ذکرکولو ســره ، اړوندې محکمې ته ارجاع کوي ، لومړۍ محکمې ته د قضیې د ارجاع په حالت کې ، د حکم صادرول د هغو قاضـیانو پــه واســطه چــې اکثریت ئې غیر له لومړنیو قاضیانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) که چېرې د هغې محکمې پــر صادر شوي حکم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه یم ځــل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د همــاغو علتونــو او اســبابو پر بناء وي او مرجوع الیه محکمه پخوانی حکم چې د سترې محکمې په دېوان کې نقض شــوی و ، پــه هماغو لومړنیــو دلیلونــو بانــدې حکم کړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نیسي ، پــه هغــهٔ صورت کې چې د اعتراض وړ حکم د سترې محــکمې لخوا د رأیو په

فیصلهٔ مورد اعتراض را به ســبب بطلان در حکــم یــا بطــلان در اجراآت اساسی مــؤثر در حکــم، نقض نماید، قــضیه را بــا ذکــر صریح دلایــل آن بــه محکمــهٔ مربــوط ارجــاع میــدارد، در حالــت ارجــاع قــضیه به محکمهٔ اولی، صدورحکم توسط قــضاتی کــه اکثریــت غیــراز قضات اولــی باشــند، صــورت میگیرد.

(۲) هرگــاه بــرحکم صــادره ازمحکمــهٔ کــه دعــوی بــه آن ارجاع شده ، بــار دوم اعتــراض صــورت بگیــرد واعتــراض برمبنای همــان علــل واســباب باشــد ومحکمــهٔ مرجــوع الیــه حکــم قبلــی را کــه در دیــوان ستره محکمه نقض گردیده بــود، با همان دلایل اولی حکم نمــوده باشد ، ستره محکمه موضــوع را تحت غور ورسیدگی قرار میدهد، در صورتیکه حکم مورد اعتراض به اکثریت آراء از طرف ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د سترې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د سترې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمۀ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمۀ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرۀ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادۀ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادۀ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قضائيه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعاليتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قضايي او اداري چارو د تنظيم په منظور د مقررو او لوايحو وضع کول .

۴- د قضايي چارو د تدقيق او مطالعاتو د پايلې څېړنه او د محکمو د نيمګړتياوو د لرې کولو او د اجراآتو د توحيد او سمون په منظور د تدبيرونو نيول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري رياست مقام ته دقاضيانو او مستشارانود ټاکنې وړانديز .

۶- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضيانو د تقرر ، تبدل ، ترفيع ، د خدمت د تمديد او دتقاعد وړانديز .

۷- د جمهوری رياست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثيقو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسيس) او

۱-ترتيب بودجۀ قوۀ قضائيه به مشورۀ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعاليت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوايح به منظور تنظيم امور قضائی واداری محاکم.

۴-بررسی نتيجۀ تدقيق و مطالعات امور قضايی و اتخاذ تدابير به منظور رفع نواقص وتوحيد وانسجام اجراآت محاکم.

۵-پيشنهاد تعيين قضات و مستشاران به مقام رياست جمهوری مطابق به احکام اين قانون .

۶-پيشنهاد تقرر ، تبدل ، ترفيع ، تمديد خدمت و تقاعد قضات مطابق احکام اين قانون .

۷- پيشنهاد تأسيس محاکم و ادارات ثبت اسناد و وثايق و تعيين صلاحيت های قضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قضايي او اداري واک د ټاکلو ورانديز .

۸- د قضائيه قوې د بودجې تطبيقول .

۹-د محکمو دفعاليت د پرمخ بيولو په منظور،د لازمو اسانتياوو تأمينول.

۱۰- د قضايي ستاژ د کورس دايرول او په هغۀ پورې د اړوندو چارو تنظيمول .

۱۱- د قاضيانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتضي تدبيرونو نيول .

۱۲- د قضائيه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعاليتونو څخه څارنه .

۱۳- د کلنۍ احصائيې او په قضايي برخه کې د ټولو محکمو له فعاليتونو څخه د رپوټ برابرول .

۱۴- نورې هغه دندې او واکونه چې په دې قانون او نورو قوانينو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنها بمقام رياست جمهوری.

۸-تطبيق بودجۀ قوۀ قضائيه.

۹-تأمين تسهيلات لازم به منظور پيشبرد فعاليت محاکم.

۱۰- تدوير کورس ستاژ قضائی وتنظيم امور مربوط به آن.

۱۱-اتخاذ تدابير مقتضی برای ارتقاء سطح دانش و تجارب قضات.

۱۲-نظارت از اجراآت و فعاليت های ساير کارکنان اداری قوۀ قضائيه .

۱۳-تهيۀ احصائيۀ سالانه و گزارش از فعاليت های تمام محاکم در بخش قضائی .

۱۴-ساير وظايف و صلاحيتهای که درين قانون وقوانين ديگر به ستره محکمه تفويض گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کــې درج شوي واکونه ، د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت لــه لارې اعمالېږي .

<u>د سترې محکمــې د رئـــيس واکونه :</u>

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکــی دی :

۱- د سترې محکمې د قضايي او اداري فعاليتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمــې د غونډو رياست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو ديوانونو د قضايي غونډو رياست .

۴- د محکمو د فعاليتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضيانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحيت های مندرج فقــرهٔ (۱) اين ماده از طريــق آمريــت عمومی اداری قوهٔ قضائيه اعــمال ميگردد .

<u>صلاحيت های رئـيس ســتره محکمه:</u>

مادهٔ سی ام:

رئيس ستره محکمه ممثــل قــوهٔ قضائيهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صــلاحيتهای ذيــل ميباشد:

۱- رهبری عمــومی فعاليتهــای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- رياست از جلــسات ســتره محکمه.

۳-عندالاقتضاء رياست جلــسات قضائی ديوانهای مربــوط ســتره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بــر تفتــيش فعاليت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رســيدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

۶- د محکمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

۷- د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

۸- د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت کې د سترې محکمې يوۀ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واکونو سپارل .

۹- د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

۱۰- جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د رپوټ وړاندې کول .

۱۱- د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاکماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

۱۲-ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

۶- نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاکم.

۷- نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجۀ قوۀ قضائيه.

۸- تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يکی ازاعضای ستره محکمه.

۹- نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه.

۱۰- ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوۀ قضائيه به رئيس جمهور.

۱۱- پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاکماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

۱۲- ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونو مطابق نور ورسپارل شوي واکونه .

دریم فصل

د استیناف محکمو تشکیل، ترکیب او واک

د استیناف محکمې تشکیل:

یو دېرشمه ماده :

(۱) د استیناف محکمه د هېواد د هر ولایت په سطح د دې قـــانون د حکمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استیناف محکمه له رئیس ، مرستیال ، د دېوانونو له رئیسانو او قضایي غړو څخه مرکبه ده .

د استیناف محکمې رئیس د هغـــو قاضیانو له منځ څخه ټاکل کېـــږي چې د بشپړ اهلیـــت ، تجربـــې او درایت لرونکي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئیس

بر طبق احکام این قانون و قـــوانین دیگر.

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت محاکم استیناف

تشکیل محکمهٔ استیناف :

مادهٔ سی و یکم:

(۱) محکمهٔ استیناف در سطح هر ولایت کشور طبق احکام این قانون ایجاد میگردد.

(۲) محکمهٔ استیناف مرکـــب از رئیس ، رؤسای دیوانها واعـــضای قضائی میباشد.

رئیس محکمهٔ اســـتیناف از میـــان قضاتی تعیین می گردد کـــه دارای اهلیت، تجربـــه ودرایـــت کامـــل باشد.

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف د محکمې د رياست مرستيال دی .

د استيناف محکمو د دېوانونو ترکيب :

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محکمې د لاندې دېوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- د عامه امنيت دېوان .

۳- د مدني او شخصيه احوالو دېوان .

۴- د عامه حقوقو دېوان .

۵- سوداګريز (تجارتي) دېوان .

٦- د کوچنيانو دېوان .

(۲) د استيناف محکمې په هر دېوان کې د قضايي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زياتېدای .

(۳) ترافيکي قضيې د استيناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محکمه کولای شي د جمهور رئيس له منظورۍ

معاون رياست محکمهٔ استيناف ميباشد.

ترکيب ديوان های محاکم استيناف:

مادهٔ سی و دوم:

(۱) محاکم استيناف دارای ديوان های آتی ميباشد:

۱- ديوان جزای عمومی.

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديوان مدنی واحوال شخصيه.

۴- ديوان حقوق عامه.

۵- ديوان تجارتی.

٦- ديوان اطفال .

(۲) تعداد اعضای قضائی در هر ديوان محکمهٔ استيناف ازشش نفر بيشتر بوده نميتواند.

(۳)قضايای ترافيکی را ديوان جزای عمومی استيناف رسيدگی مينمايد.

(۴) ستره محکمه می تواند عندالضرورت ديوان های ديگری را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استيناف محكمو په چوكاټ كې عندالضرورت نور ديوانونه جوړ كړي .

<u>د فيصلو او قرارونو څېړل :</u>

دري ديرشمه ماده :

(۱)د استيناف محكمه د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلې وي ، په هغو احوالو اوترتيب سره چې پدې قانون اونورو قوانينو كې تصريح شويدي ، په استينافي پړاو كې څېړي .

(۲) د استيناف محكمه د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو قضيو د څېړنې په وخت كې د دعوي ټول حالات او كوايف تر بياغورونې لاندې نيسي ، د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه كولاى شي د قانون د حكمونو مطابق تصحيح ، نقض ، تعديل ، تائيد يا لغوه كړي .

در چوكات محاكم استيناف بعداز منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

<u>رسيدگی فيصله ها و قرارها :</u>

مادۀ سی و سوم :

(۱) محكمۀ استيناف فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را كه مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتيبی كه دراين قانون و قوانين مربوط تصريح گرديده، در مرحلۀ استينافی رسيدگی می نمايد.

(۲) محكمۀ استيناف حين رسيدگی قضايای مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، تمام حالات وكوايف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را می تواند طبق احكام قانون تصحيح، نقض، تعديل، تائيد يا لغو نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

ځلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولو شاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې د رئیس دندې او واکونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی :

۱- د اړوندو محکمو او دېوانونو د فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول .

۲- عندالاقتضاء د دېوانونو د قضایي غونډو ریاست .

۳- د یوۀ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظیفول .

۴- د اړتیا په صورت کې د استیناف محکمې له قاضیانو څخه ابتدائیه محکمو ته د یوۀ قاضي توظیفول .

۵- عندالاقتضاء له یوۀ دېوان څخه بل دېوان ته د قضیې د څېړنې د واک سپارل .

۶- د اړوندو دیوانونو د قضایي تجربو توحیدول .

وظایف وصلاحیت های رئیس محکمۀ استیناف:

مادۀ سی و ششم :

رئیس محکمۀ استیناف دارای وظایف وصلاحیت های آتی میباشد:

۱- رهبری وتنظیم فعالیت محاکم ودیوان های مربوط.

۲- ریاست جلسات قضایی دیوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظیف مؤقت عضو یک دیوان به دیوان دیگر .

۴- توظیف یکی از قضات محکمۀ استیناف به محاکم ابتدائیه در صورت ضرورت.

۵- تفویض صلاحیت رسیدگی قضیه ازیک دیوان به دیوان دیگرعندالاقتضاء.

۶- توحید تجارب قضائی دیوانهای مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- ستړې محکمې ته د محکمو او اړوندو دېوانونو له فعالیت څخه رپوټ ورکول .

د غونډو لارښودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې د دېوانونو رئیسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د استیناف محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې د دېوان رئیس د اړوند دېوان غړی ګڼل کېږي .

مسؤولیت :

اته دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د دېوانونو رئیسان او قاضیان یې د خپلو صادره فیصلو او قرارونو له کیفیت ، د قضیو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبیق له صحت او مدلل والي څخه مسؤولیت لري .

۷- ارائه گزارش از فعالیت محاکم و دیوان های مربوط به ستره محکمه.

رهبری جلسات:

مادهٔ سی و هفتم :

رؤسای دیوان های محکمهٔ استیناف جلسهٔ دیوان های مربوطه را رهبری می نمایند. در صورتیکه رئیس محکمهٔ استیناف ، جلسهٔ قضائی دیوان را رهبری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ، عضوء دیوان مربوط پنداشته میشود .

مسؤولیت :

مادهٔ سی و هشتم :

رئیس محکمهٔ استیناف ، رؤسای دیوان ها وقضات آن از کیفیت ، میعاد رسیدگی قضایا، صحت تطبیق قانون و مدلل بودن فیصله ها و قرار های صادرهٔ خویش مسؤولیت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې څانګې :

نهه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې ریاست او اړوند دېوانونه یې د اداري کارکوونکو او څانګو لرونکي دي چې دندې او د فعالیت ډول یې په جلا لایحو کې تنظیمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائیه محکمو تشکیل ، ترکیب او واک

تشکیل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استیناف محکمې په اړونده قضایي حوزه کې په لاندې ترتیب سره د ابتدائیه محکمو لرونکې دي :

۱-دولایت دمرکزابتدائیه محکمه .

شعبات محکمۀ استیناف:

مادۀ سی و نهم :

ریاست محکمۀ استیناف و دیوان های مربوط دارای کارکنان و شعبات اداری میباشند که وظایف و طرز فعالیت شان در لوایح جدا گانه تنظیم می گردد.

فصل چهارم

تشکیل، ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

تشکیل:

مادۀ چهلم :

(۱) محاکم استیناف در حوزۀ قضائی مربوط دارای محاکم ابتدائیه به ترتیب آتی می باشند:

۱- محکمه ابتدائیه مرکز ولایت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محکمه .

۳- سوداګریزه (تجارتي) ابتدائیه محکمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه .

۵- د شخصیه احوالو ابتدائیه محکمه .

(۲) د هغو ولایتونو په مرکزونو کې چې زیاتو ابتدائیه محکمو ته اړتیا ولیدله شي ، ستره محکمه کولای شي د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې کړي .

د ابتدائیه محکمو جوړښت :

یو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې د لاندې دیوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دیوان .

۲- مدني دیوان .

۳- د عامه حقوقو دیوان .

۴- د عامه امنیت دیوان .

۲- محکمهٔ اطفال.

۳- محکمهٔ ابتدائیه تجارتی.

۴- محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی.

۵- محکمهٔ ابتدائیه احوال شخصیه .

(۲) در مراکز ولایاتیکه به محاکم ابتدائیهٔ بیشتری ضرورت احساس شود ، ستره محکمه میتواند بعد از منظوری رئیس جمهور به تأسیس آن اقدام نماید.

ترکیب محاکم ابتدائیه:

مادهٔ چهل و یکم :

(۱) محاکم ابتدائیه مراکز ولایات دارای دیوان های ذیل میباشند:

۱- دیوان جزای عمومی.

۲- دیوان مدنی .

۳- دیوان حقوق عامه.

۴- دیوان امنیت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافیکی جرمونو دېوان .

(۲) د مرکز د ابتدائیه محکمې دیوانونه له رئیس او حد اکثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

د ابتدائیه محکمو د دېوانونو په واسطه د قضیو څېړنه :

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې په ابتدایي پړاوکې د اړوندو دېوانونو په واسطه لاندې قضیې د قانون د حکمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضېو څېړنه د عمومي جزاء د دېوان په واسطه .

۲- د حقیقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني دېوان په واسطه .

۳- د حقیقي او حکمي اشخاصو یا د حکمي اشخاصو تر منځ د متنازع فیه مدني قضیو څېړنه د عامه حقوقو د دېوان په واسطه .

۵- دیوان جرایم ترافیکی.

(۲) دیوان های محکمهٔ ابتدائیه مرکز مرکب از رئیس و حد اکثر چهار عضو میباشد .

رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه :

مادهٔ چهل و دوم :

محاکم ابتدائیه مراکز ولایات قضایای ذیل را توسط دیوانهای مربوط در مرحلهٔ ابتدائی طبق احکام قانون رسیدگی می نماید :

۱- رسیدگی قضایای مربوط به جزای عمومی توسط دیوان جزای عمومی .

۲- رسیدگی به دعاوی مدنی بین اشخاص حقیقی توسط دیوان مدنی .

۳- رسیدگی قضایای مدنی متنازع فیه بین اشخاص حقیقی و حکمی یا بین اشخاص حکمی توسط دیوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- په امنيت او عامه ګټو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نورو جرمونو پورې د اړوندو جزايي قضيو څېړنه د عامه امنيت د دېوان په واسطه .

۵- په ترافيکي پېښو پورې د اړوندو قضيو څېړنه د ترافيکي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

درې څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې په سر کې رئيس قرار لري چې د دېوانونو د قضايي او اداري فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول پــه غاړه لري او عنداللزوم د هغو پــه غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائيه محکمې د دېوانونو رئيسان ، د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . پـه هغـهٔ صورت کې چې د ابتدائيه محکمې رئيس د دېوان د قضايي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به امنيت و منفعت عامه ، قاچاق مواد مخدر و ساير جرايم مطابق احکام قانون توسط ديوان امنيت عامه .

۵- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به حادثات ترافيکی توسط ديوان جرايم ترافيکی .

رهبری محکمه و ديوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در رأس محکمهٔ ابتدائيهٔ مرکز ولايت رئيس قرار دارد که رهبری وتنظيم فعاليت های قضائی واداری ديوانها را بـه عهـده داشته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نمايد.

(۲) رؤسای ديوانهای محکمهٔ ابتدائيه جلسات ديوانهای مربوط را رهبری می نمايند . در صورتيکه رئيس محکمهٔ ابتدائيه، جلسهٔ قضائی ديوان را رهبری نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ديوان رئيس د اړوند ديوان غړی ګڼل کېږي .

(۳) د عمومي جزاء د ديوان رئيس په عين حال کې د مرکز د ابتدائيه محکمې د رئيس مرستيال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې د اطفالو يوه ابتدائيه محکمه جوړيږي .

(۲) د اطفالو ابتدائيه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغۀ صورت کې چې رئيس د ځينو علتونو له امله غايب وي ، دندې او واکونه يې يوۀ غړي ته چې د زياتې قضايي سابقې لرونکی وي ، سپارل کېږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظيمېږي .

عضو ديوان مربوط پنداشته ميشود .

(۳) رئيس ديوان جزای عمومی در عين حال معاون رئيس محکمه ابتدائيه مرکز ميباشد .

محکمۀ اطفال:

مادۀ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمۀ ابتدائيه اطفال ايجاد می گردد.

(۲) محکمۀ ابتدائيۀ اطفال متشکل از رئيس و چهار عضو می باشد.

در صورتيکه رئيس بنابر عللی غايب باشد ، وظايف و صلاحيت هاى وى به يکی از اعضای که دارای سابقۀ بيشتر قضائی باشد، تفويض می گردد.

(۳) طرز رسيدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه :

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې يوه تجارتي ابتدائيه محکمه جوړېږي . سوداګريزه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې سوداګريزه ابتدائيه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګريزو قضيو څېړنه ، د اړوند ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې د مدني ديوان واک دی .

د اختصاصي قضيو څېړنه :

شپږ څلوېښتمه ماده :

د سوداګريزو ، عامه حقوقو او عامه امنيت د قضيو څېړل د استيناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګريزه ابتدائيه محکمه او د

محکمهٔ ابتدائيه تجارتی:

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه تجارتی ايجاد می گردد. محکمهٔ تجارتی مرکب از رئيس وچهار عضو ميباشد.

(۲) در مراکز ولاياتيکه محکمهٔ ابتدائيه تجارتی موجود نباشد ، رسيدگی به قضايای تجارتی از صلاحيت ديوان مدنی محکمهٔ ابتدائيه مرکز ولايت می باشد.

رسيدگی به قضايای اختصاصی:

مادهٔ چهل و ششم :

رسيدگی به قضايای تجارتی، حقوق عامه و امنيت عامه در داخل حوزهٔ قضائی محکمهٔ استيناف بر حسب مورد در محکمهٔ ابتدائيهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایت د مرکزد ابتدائیه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې ترکیب :

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه له رئیس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسوالیو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضیو څېړل له دریو تنو څخه د لږو قاضیانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري ، په هغهٔ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې د یوهٔ غړي لخوا چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، اعمالیږي .

تجارتی و دیوان های مربوط محکمهٔ ابتدائیه مرکز ولایت صورت می گیرد.

ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی:

مادهٔ چهل و هفتم :

(۱) محکمهٔ ابتدا ئیهٔ ولسوالی مرکب از رئیس و دو عضو میباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسیدگی به قضایا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته میتواند.

(۲) در رأس محکمهٔ ابتدائیهٔ ولسوالی رئیس قرار دارد ، درصورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد، وظایف و صلاحیت های وی از طرف یکی از اعضای که دارای سابقهٔ بیشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محكمـــې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محكمه ټــولې عادي جزايي ، مدني اود شخـــصيه احوالو قضيې چې دقانون دحكمونو په رعايتولو سره دهغې په وړانـــدې اقامه كيږي، په ابتدايي پړاو كـــې څېړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه مــاده كې په درج شوي حالت كې، كــه چيرې محكمه ديوۀ تــن قاضـــي لرونكــې وي يــا نــور داســې حـــالات راڅرگنـــد شـــي چـــې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وكړي، داستيناف محكمې رئـــيس واك لري چې داستيناف محكمې له قاضيانو څخه يوېې مؤقتاً توظيـــف كړي .

صـــلاحيت محكمـــۀ ابتدائيـــۀ ولسوالی :

مادۀ چهل و هشتم :

محكمۀ ابتدائيۀ ولـــسوالی تمـــام قضايای جزائی عـــادی ، مـــدنی و احوال شخصيه را كه بـــا رعايـــت احكام قانون در پيشگاه آن اقامـــه ميگـــردد ، در مرحلـــۀ ابتـــدائی رسيدگی می نمايد .

توظيف قاضی مؤقت:

مادۀ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادۀ چهل و هشتم ايـــن قـــانون هرگـــاه محكمـــه دارای يک نفرقاضی باشـــد ، يـــا حـــالات ديگـــری ظهـــور كنـــد كـــه ايجـــاب توظيـــف قاضـــی مؤقـــت را نمايـــد، رئـــيس محكمـــۀ اســـتيناف صـــلاحيت دارد كه يكی از قضات محكمـــۀ اســـتيناف را مؤقتـــاً توظيـــف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارېنو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محکمه کولای شي داړتیا په صورت کې دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته د ولایتونو دمرکزونو د ابتدائیه محکمو په چوکاټ کې نور دېوانونه جوړ کړي.

(۲) ستره محکمه کولای شي عندالضرورت دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته، دولسوالیو دابتدائیه محکمو په چوکاټ کې دېوانونه جوړ کړي .

دځوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

یو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې ددې قانون او نورو قوانینودحکمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغهٔ صورت کې چې شخص دځوګونوجرمونو

ایجاد دیوان های ضروری :

مادهٔ پنجاهم :

(۱) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ مراکز ولایات بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

(۲) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوانهای را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ ولسوالی ها بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

طرز رسیدگی جرایم متعدد:

مادهٔ پنجاه و یکم :

(۱) متهم در محکمهٔ محاکمه می شود که مطابق به احکام این قانون وسایر قوانین صلاحیت رسیدگی آنرا دارد. در صورتیکه شخص مرتکب جرایم متعددی گردد که از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شديدترين) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په يوه درجه کې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه يې پيل کړېده .

(۲) که چېرې يو شخص د څوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهيت په اعتبار ، هره يوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده . په هغهٔ صورت کې چې ارتکابي جرمونه د هغو څوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزيې وړنه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شديد جرم د څېړنې واک لري .

حيث صلاحيت تابع محاکم جداگانه باشد، رسيدگی به آن در محکمهٔ صورت می گيرد که صلاحيت رسيدگی شديدترين جرم را دارد. در صورتيکه جرايم ارتکابی از لحاظ مجازات در يک درجه باشد، صلاحيت رسيدگی را محکمهٔ داردکه رسيدگی به اتهامات وارده بر متهم را آغاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرايم متعددی گردد که از حيث صلاحيت تابع دو محکمه (اختصاصی وعمومی) باشد، صلاحيت رسيدگی آن را به اعتبار ماهيت جرم هر يک از محاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتيکه جرايم ارتکابی از نوع جرايم متعددی بوده که قابل تجزيه نباشد، رسيدگی به آن از صلاحيت محکمهٔ می باشد که صلاحيت رسيدگی به جرم شديد تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

مسؤوليت :

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،ددېوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دځپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسؤليت لري .

دفيصلې قطعيت :

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱–په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲–داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونين جرم در محکمهٔ محاکمه مى شوند که فاعل اصلى جرم در آن محاکمه مى شود .

مسؤوليت :

مادهٔ پنجاه و دوم :

رئيس محکمه ابتدائيه، رؤساى ديوانها واعضاى قضائى آن از کيفيت، ميعاد رسيدگى قضايا، صحت تطبيق قانون ومدلل بودن فيصله ها وقرار هاى صادرهٔ خويش مسؤوليت دارند.

قطعيت فيصله :

مادهٔ پنجاه و سوم :

احکام صادرهٔ محاکم ابتدائيه در موارد آتى قطعى ميباشد:

۱– قناعت طرفين دعوى به حکم صادره.

۲– انقضاى ميعاد استيناف طلبى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانيو پورې وي .

۴- تر پنځوسو زرو افغانيو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵-نور هغه موارد چې په قوانينو کې اټکل شوي دي .

اداري څانگې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائيه محکمې داداري څانگو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

دسندونو اووثايقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستيناف دهرې محکمې په قضايي حوزه کې دسندونو اووثايقو دثبت اداره جوړېږي .

۳- در صورتيکه ارزش مدعی بها الی يکصد هزار افغانی باشد .

۴- حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵- ساير مواردی که در قوانين پيشبينی گرديده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائيه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظايف وطرز فعاليت آنها در لوايح جداگانه تنظيم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثايق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استيناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثايق ايجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثایقو دثبت دادارو په سرکې رئیس قرار لري چې داداري دفعالیتونو لارښوونه او تنظیم پــه غاړه لري .

(۲)دسندونو اووثایقو دثبت دادارو رئیس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضایي واک لري ، ټاکل کېږي .

(۳)په هغو ولسوالیو کــې چــې دسندونواووثایقودثبت اداري جوړې شوې ندي،دولــسوالیو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۴)دسندونو او وثایقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظیمېږي .

<u>د سوداګریزو (تجارتي) سندونو او علایمو ثبتول :</u>

شپږ پنځوسمه ماده :

دسودا ګریزو سندونو او علایمــو ثبتول دسوداګریزو ابتدائیه محکمو واک دی.

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثایق رئیس قرار داشته که رهبری وتنظیم فعالیت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲) رئیس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثایق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحیت قــضائی دارند ، تعیین میگردند .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثایق ایجاد نگردیــده است، صلاحیت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا میباشند.

(۴) وظایف و صــلاحیت هــای ادارات ثبت اسناد و وثایق طبــق قانون خاص تنظیم میگردد .

<u>ثبــــت اســــناد وعلایــــم تجارتی</u>

مادهٔ پنجاه و ششم :

ثبت اســناد وعلایــم تجــارتی از صلاحیت محاکم ابتدائیه تجــارتی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریوټ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائیه محکمـــو اودســـندونو او وثایقو دثبت د ادارو رئیسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتــو څخــه داستیناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادهٔ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائیـــه و ادارات ثبت اسناد و وثایق مکلف انـــد از اجـــراآت خـــود بـــه محکمـــهٔ استیناف مربـــوط گـــزارش ارائـــه نمایند .

پنځم فصل

د قضائیه قوې په قاضیانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امـــور مـــربـــوط بـــه قضـــات وکارکنـــان قوهٔ قضائیه

دقضاء د انسلاک شرایط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانـــدې شـــرطونو لرونکـــی شخص دسترې محکمې درئیس په وړاندیز اودجمهـــور رئـــیس پـــه منظورۍ د قاضي په توگه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادهٔ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرایط ذیل بـــه پیشنهاد رئیس ســـتره محکمـــه و منظوری رئیس جمهور بـــه حیـــث قاضـــــی منـــــسلک و تعیـــین می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱-د انسلاک په وخت کې لږترلږه لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوريت د تابعيت لرونکی وي .

۲-دواکمنې محکمې دقطعي حکم په موجب،دجنايت ياجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳-دحقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه دلېسانس يا له هغو څخه دلوړ تحصيلي سند او يا ددولت درسمي ديني مدرسو يا دهغو دمعادل تحصيلي سند لرونکی وي .

۴-په ساري ناروغيو يا معيوبيتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵- د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې يې پنځه ويشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶-دقضايي ستاژ دوره يې په برياليتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي ديني مدرسو يا د هغو د معادل تحصيلي سند

۱-حين انسلاک حداقل ده سال تابعيت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲- به موجب حکم قطعی محکمه ذيصلاح به جرم جنايت يا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳- سند تحصيلی ليسانس از پوهنځی های حقوق يا شرعيات و يا بالاتر از آن و يا سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت يا معادل آنرا دارا باشد .

۴- مصاب به امراض ساری يا معيوبيتهای که مانع اجرای وظيفه گردد ، نباشد.

۵- حين انسلاک در کادر قضاء سن بيست وپنج سالگی را تکميل کرده باشد .

۶- دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت و يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی شخص ، د دې مادې د (۱) فقرې په (۱ ، ۲، ۴ ، ۵ او ٦) جزء کې د درج شوو شرطونو له په پام کې نیولو سره د لومړیو دریو کلونو لپاره د ابتدائیه محکمې د غړي په توګه مقررېدای شي .

(۳) که چېرې د شرایطو لرونکي داوطلبان د اړتیا له حد څخه زیات وي ، ستره محکمه کولای شي د داوطلب د جذب او شاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع کړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محکمې د رئیس او غړو په مخکې لاندې سوګند په ځای کوي :

((د لوی اودادګر خدای (ج) په نوم سوګند یادوم چې د قضاء دنده په بشپړامانت ، رېښتینولۍ (صداقت) او ناپلوۍ سره

معادل آن با رعایت شرایط مندرج اجزای (۱ ، ۲ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقرۀ (۱) این ماده برای سه سال اول بحیث عضو محکمۀ ابتدائیه مقرر شده میتواند .

(۳) هرگاه تعداد داوطلبان واجد شرایط بیشتر از حد ضرورت باشد، ستره محکمه می تواند شرایط اضافی را برای جذب و شمولیت داوطلب وضع نماید.

سوگند:

مادۀ پنجاه و نهم :

قاضی قبل از اشغال وظیفه در حضور رئیس واعضای ستره محکمه سوگند آتی را به جا می آورد:

((سوگند یاد می کنم بنام خداوند(ج) بزرگ و داد گر که وظیفه قضاء را با کمال امانت ، صداقت وبی طرفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حكمونو درۀ ناوی وكړم او تطبيق يې كړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يــا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عــدالتۍ ، قــانون ماتونې(قانون شكنۍ) او د رشــوت په اخيستلو لاس نه پورې كوم)).

دتحليف متن په لوحه كــې ليكــل كېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محكمې كې چې دنده پكې اجراء كوي ، ځړول كېږي.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضــيانو مقررېدل،تبديلېـــدل، ترفيع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع كول، دموافقې وركول او داستعفي منل ، د سترې محكمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

اجراء واحكام شريعت اســلامی، قانون اساسی وقــوانين كــشور را احترام وتطبيــق نمــوده، اســرار وظيفه را حفظ مينمايم، بــصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانـــت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شكنی واخـــذ رشـــوت مبـــادرت نمـــی ورزم)) .

متن تحليف در لوحه نوشته شـــده، بعد از امضاء قاضی در محكمۀ كه در آن اجرای وظيفه می نمايـــد ، تعليق ميشود.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقـــرر، تبـــدل، ترفيـــع، تمديـــــد خـــــدمت، تقاعـــــد و رفع آن، اعطای موافقه وقبـــولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اســـاس پيـــشنهاد ســتره محكمـــه و منظـــوری رئـــيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ ځخه د ټيټ بـــست د قاضـــيانو مقررېـــدل، تبديلېدل، ترفېع ، دخدمت تمديد، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقـــضائيه قوې د اداري عمومي آمر د وړانديز پربنسټ او دسترې محکمې په تائيد او دهغې د رئـــيس پـــه منظـــورۍ صورت مومي.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبديلېدل :

يو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائيه قوې د اداري مامورينو اوفـــوق درجـــې قـــراردادي اجيرانو مقررېدل،تبديلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمديد،تقاعد اودهغهٔ رفـــع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمـــې د رئـــيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفيـــع، تمديـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفـــع آن، اعطـــاى موافقـــه وقبـــولى اســـتعفاى قـــضات بـــست دوم و پـــايينترازآن به اســـاس پيـــشنهاد آمرعمـــومى ادارى قوهٔ قضائيه ، تائيـــد ســـتره محکمـــه و منظـــورى رئـــيس آن صورت مى گيرد.

تقـــرر وتبـــدل کارکنـــان ادارى:

مادهٔ شصت و يکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفيـــع، تمديـــد خـــدمت ، تقاعـــد ورفـــع آن ، اعطاى موافقه و قبـــولى اســـتعفاى مـــامورين ادارى قـــوهٔ قـــضائيه در بست فـــوق و مـــافوق رتبـــه واجيران قرار دادى فوق درجه بـــه اساس پيشنهاد رئيس ستره محکمه ومنظورى رئيس جمهور صـــورت مى گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې رتبې یا بست د اداري مامورینواو د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې درجې قراردادي اجیرانومقررېدل، تبدیلېدل، ترفیع دخدمت تمدید، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقضائیه قوې د اداري عمومي آمر په وړاندیز اود سترې محکمې د رئیس په منظورۍ صورت مومي.

د قاضیانو تقاعد:

دوه شپېتمه ماده :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کې متقاعد کېږي او بیا کارته نشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلي دایمي معلولیت او دوامداره ناروغي چې د دندې د اجراء خنډشي.

۳- د (۶۵) کلني سن بشپړول.

(۲) تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه و قبولی استعفای مامورین اداری رتبه یا بست اول و اجیران قرار دادی درجه اول ویا پایینتر از آن به پیشنهاد آمر عمومی اداری قوهٔ قضائیه ومنظوری رئیس ستره محکمه صورت می گیرد.

تقاعد قضات:

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گردیده و دوباره به کار استخدام شده نمی تواند:

۱- در پایان (۴۰) سال خدمت بالفعل.

۲- معلولیت کلی دایمی و مریضی های دوامداریکه مانع اجرا ی وظیفه گردد.

۳- اکمال سن (۶۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شــي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چــې ددې مــادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخــه ، د واکمــن مقــام پــه منظــوری حداکثرترلسو کلونو پورې تمديــد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کېږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخــه نشي تبديلېدای ، خود هغۀ په خپله غوښتنه اود مؤجــه دليلونــو پــه وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وګرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه مــی توانــد، هنگـــام ضـــرورت دوام کـــار قضاتی را کــه بــه ســن تقاعــد منـــدرج جـــزء ۳ فقـــرۀ (۱) اين مـــاده رســيده انــد و دارای دانش، تجارب علمی و مــسلکی باشـــند، قبـــل از ســـوق بـــه تقاعـــد بـــه منظـــوری مقـــام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادۀ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبـــديل شده نمی تواند ، مگـــر بـــه اثـــر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طـــرف قناعـــت اداره واقـــع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبديلي په عادي توګه، په هرو دريوکالو کې يوځل دکب په مياشت کې صورت مومي او دراتلونکي کال له پيل څخه نافذيږي.

تقدير ليکونه:

څلورشپېتمه ماده :

(۱)دقضائيه قوې قاضيانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدير ليک، دسترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ او دجمهور رئيس په منظورۍ او يا مستقيماً د جمهور رئيس لخوا ورکول کېږي.

(۲)د قضائيه قوې قاضيانو او اداري کارکوونکو ته دوه يمه او دريمه درجه تقدير ليک ، ستاين ليک او نقدي مکافات د اداري عمومي آمر د وړانديز پربنسټ او دسترې محکمې د رئيس په منظورۍ او يامستقيماً د سترې محکمې د رئيس لخوا ورکول کېږي.

(۲) تبديلی قاضی طور عادی، هر سه سال يکبار در ماه حوت صورت گرفته و از آغاز سال بعد نافذ می گردد.

تقدير نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدير نامۀ درجه اول برای قضات و کارکنان اداری قوه قضائيه به اساس پيشنهاد رئيس ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ويا مستقيماً توسط رئيس جمهور اعطاء می گردد.

(۲) تقدير نامۀ درجه دوم وسوم، تحسين نامه و مکافات نقدی برای قضات وکارکنان اداری قوۀ قضائيه به اساس پيشنهاد آمرعمومی اداری و منظوری رئيس ستره محکمه ويا مستقيماً از طرف رئيس ستره محکمه اعطاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمـــامورينو اوكـــارد قوانينو د حكمونوتطبيقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائيه قوې د قاضـــيانو او اداري كاركوونكو د مقرريـــدلو ، تبديلېدلو ، ترفېـــع ، دخـــدمت د تمديد، تقاعد او دهغۀ د رفع كولو، د موافقې د وركولو د اســـتعفي د منلو،رخصتي او نورو حقوقـــو او امتيازونو او مكلفيتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون كې نه وي اټكل شوي ، د كار او د دولـــت د مامورينو د قوانينو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنيني ســـندونو د حكمونو مطابق ، اجراء كېږي.

(۲) د قاضيانو پـــه ترفېـــع كـــې د دې مـــادې پـــه (۱) فقـــره كې د درج شوو تقنيني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضيانو د فيصلو څرنگوالى هم په پام كـــې نيـــول كېږي.

تطبيق احكام قـــوانين كـــار و مامورين دولت :

مادۀ شصت و پنجم :

(۱) شـــرايط و حـــالات تقـــرر، تبدل، ترفيـــع، تمديـــد خـــدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطاى موافقه ، قبولى استعفاء رخـــصتى و ســـاير حقوق، امتيازات و مكلفيت هـــاى قـــــضات وكاركنـــــان ادارى قـــوۀ قـــضائيه كـــه در ايـــن قـــانون پـــيش بينـــى نگرديـــده باشد، طبق احكام قـــوانين كـــار و مامورين دولـــت وســـاير اســـناد تقنينـــى مـــرتبط بـــه آن اجـــراء مى گردد.

(۲) در ترفيـــــــع قـــــــضات عـــلاوه بـــر شـــرايط اســـناد تقنينـــــى منـــــدرج فقـــرۀ (۱) اين ماده ، چگونگى فيصله هـــاى قـــضات نيـــز در نظـــر گرفتـــه ميشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلكي امتياز :

شپږ شپېته ماده :

قاضيانوته د قضائي كادر امتياز وركول كېږي.دقضاء د كادري درجې دتثبيت ، د ارتقا شرايط او د كادري امتياز د اندازې په ټاكلو پورې اړوندې چارې يې دجلا تقنيني سند مطابق تنظيمېږي.

قضائي كادري امتياز د معاش جزء دی .

امتياز مسلكی:

مادۀ شصت و ششم :

برای قضات امتياز كادر قضائی پرداخته ميشود . امور مربوط به تثبيت درجۀ كادری ، شرايط ارتقاء ، وتعيين اندازۀ امتياز كادری طبق سند تقنينی جداگانه تنظيم می گردد.

امتياز كادر قضائی جزء معاش ميباشد .

شپږم فصل

د قاضيانو جزايي او تأديبی مسؤوليت

فصل ششم

مسؤوليت جزائی و تأديبی قضات

د قاضي توقيفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئيس له حكم پرته نيول يا توقيف كېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حكم څخه مستثني دي.

توقيف قاضی:

مادۀ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی توان بدون حكم رئيس جمهور گرفتار و يا توقيف نمود. حالات جرم مشهود از اين حكم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چېرې قاضي د جنايت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون ديوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبېږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنايت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادۀ يکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأديب قضات:

مادۀ شصت و هشتم :

تأديب قضات مطابق مقررۀ خاصی که از طرف ستره محکمه تصويب می شود، صورت می گيرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذيرش مجدد قاضی مستعفی:

مادۀ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعۀ دوباره به ادارۀ قضاء به عين رتبۀ زمان استعفا پذيرفته شده می تواند. حالات مندرج مادۀ شصت و دوم اين قانون از اين حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضیانو جامې :

اویایمه ماده :

قاضیان مکلف دي دقـضاوت پـه وخت کې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لایحه کــې اټکــل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هویت) کارت:

یو اویایمه ماده :

قاضیان دپېژندنې د مخصوص کارت لرونکي وي چې شکل او محتــوي یې دسترې محکمې لخوا برابــر او ټاکل کېږي.

د مهر لرل:

دوه اویایمه ماده :

ســتره محکمـــه ، داســـتیناف اوابتدائیه محکمې ، دقضائیه قــوې اداري عمــــــومي آمریـــــت اودســــــندونو او وثیقـــــو دثبت اداري هره یوه دمخــصوص مهرلرونکې دي.

لباس قضات:

مادهٔ هفتادم :

قضات مکلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصی کــه در لایحــهٔ مربوط پیش بینی شده است، ملبس باشند.

کارت هویت:

مادهٔ هفتاد و یکم:

قــضات دارای کـــارت هویـــت مخصوصی می باشند کــه شــکل ومحتوی آن از طرف ستره محکمه ترتیب وتعیین می گردد.

داشتن مهر:

مادهٔ هفتاد و دوم :

ستره محکمه، محـــاکم اســتیناف وابتدائیه، آمریت عمــومی اداری قـــــوهٔ قـــــضائیه و ادارات ثبت اســناد ووثــایق هــر یــک دارای مهــــــر مخــــــصوص می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضيانو او محکمو امنيت:

دري اويايمه ماده :

(۱) د کورنيو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مکلف دي، د قاضيانو اواړوندو دفترونو او دمحکمو د ادارو امنيت تأمين کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مراجع مکلف دي، دمحکمو قطعي فيصلې او قرارونه تطبيق کړي.

معاش :

څلور اويايمه ماده :

دسترې محکمې غړي او قضايي مستشاران او د محکمو قاضيان داساسي قانون ديوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حکم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه يې په اړوند قانون کې ټاکل کېږي.

امنيت قضات ومحاکم:

مادهٔ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و ساير مراجع ذيربط مکلف اند امنيت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاکم را تأمين نمايند.

(۲) مراجع مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده مکلف اند فيصله ها و قرار های قطعی محاکم را تطبيق نمايند .

معاش:

مادهٔ هفتاد و چهارم :

اعضای ستره محکمه و مستشاران قضائی و قضات محاکم مطابق حکم مادهٔ يکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی مستحق معاش مناسب بوده که اندازهٔ آن در قانون مربوط تعيين می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنې ثبتول:

پنځه اویایمه ماده :

د محکموقاضیان اودسندونو او وثیقو دثبت مسؤولین مکلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغیرمنقوله شتمني ثبت کړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اویایمه ماده :

(۱) ستره محکمه داختصاصي خپروني لرونکې ده.

(۲) دمحکمو قطعي فیصلې دواحدې قضايي رویې دتعمیم ، تحقیق او تتبع په منظور دسترې محکمې دلزوم دید له مخې تکثیر او خپریږي

د انفاذ نېټه :

اووه اویایمه ماده :

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې دې خپور شي. په نافذېدو سره یې

ثبت دارائی :

مادۀ هفتاد و پنجم :

قضات محاکم و مسؤولین ثبت اسناد و وثایق مکلف اند قبل از اشغال وظیفه دارائی منقول و غیر منقول خویش را ثبت نمایند .

نشریۀ اختصاصی :

مادۀ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محکمه دارای نشریۀ اختصاصی میباشد .

(۲) فیصله های قطعی محاکم به منظور تعمیم رویۀ واحد قضائی ،تحقیق و تتبع طبق لزوم دید ستره محکمه تکثیر و نشر میگردد .

تاریخ انفاذ:

مادۀ هفتاد و هفتم :

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریدۀ رسمی نشر گردد. با انفاذ آن قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش كال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) ګڼه رسمي جريـــده كـــې خپـــور شـــوى دمحكمـــو دتشكيلاتو اوصلاحيت قـــانون او دهغهٔ نور مغاير حكمونه لغوه ګڼل كېږي.

تشكيلات وصـــلاحيت محـــاكم منتشرهٔ جريـــدهٔ رســـمی شـــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســـاير احكـــام مغـــاير آن ملغـــیٰ پنداشـــته ميشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL
GAZETTE

Law on the structure and competencies of courts of Islamic Republic of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library